Nagykapos 800 éves

Nagykapos városa idén ünnepelte első írásos feljegyzésének 800. évfordulóját. A folyamatosan előkerülő tárgyi leletek azt bizonyítják, hogy Ung vidék már i.e. lakott területnek számított, a 10. században a magyar fejedelemség tagja volt. A település nevének írásba foglalása - több más településsel egyetemben - 1214-ben történt meg II. András magyar király által megerősített birtoklevélben, amelyben felsorolja Boleszló váci püspöknek a leleszi premontrei rend számára ajándékozott birtokait. Itt jelenik meg Kapos neve első írott formában *Copus*ként. Maga az elnevezés a magyar „kapu" szóból származik. Ez a vidék földrajzi elhelyezkedésénél fogva kapu volt a magyar birodalom Árpád-kori határvédő sávján, a gyepűn, melyen keresztül hadi utak vezettek más birodalmak felé, kelet és északkelet irányába.

Nagykapos kulturális és társadalmi életét 2014-ben nagyban meghatározta a 800. évfordulóról való megemlékezések sora. Valamennyi városi rendezvény ennek a kerek évfordulónak jegyében zajlott, főszervező a Nagykaposi Városi Hivatal volt, ill. a város önkormányzata. A színvonalas előadók, és a jól összeállított műsorok között mindenki válogathatott érdeklődése szerint. Bemutatkoztak a város oktatási intézményeinek növendékei, kulturális csoportok, énekkarok és színjátszók.

A rendezvények közül mindenképp kiemelkedik az ehhez a régióhoz közvetlenül köthető királynak, II. Andrásnak szoboravató ünnepsége, melyre szeptember 28-án került sor a városháza előtti kis téren. A szobor alkotója Ferenc György nagykaposi szobrászművész, aki a közeli imregi kőbányából származó andezitkőből faragta ki a király mellszobrát.

Nagykapos és környéke királyi birtok lévén kedves tartózkodási helye volt II. Andrásnak, a halicsi hadjárat során a Latorca völgyében összpontosította hadait. Itt kapta annak az összeesküvésnek hírét, melynek történetét jól ismerjük Katona József *Bánk bán* című drámájából. Az áldozatul esett Merániai Gertrúdnak, első feleségének szívét a legenda szerint a király a leleszi templomban helyeztette el.

Az avatás során ünnepi beszédet mondott Petrikán Péter polgármester úr. Kihangsúlyozta, hogy a most felavatandó szobor nem csupán egy királynak állít emléket, hanem annak a sok ezer névtelen nagykaposinak, akik itt éltek, dolgoztak és építették a várost. Szoboravató beszédet mondott Fehér József irodalomtörténész, a sátoraljaújhelyi Kazinczy Ferenc Múzeum igazgatója. Méltatta II.András munkásságát, kiemelve az 1222-es aranybullát, amit a történészek az ország első alkotmányának is szoktak nevezni. Beszédéből érdekességként megemlíteném a királyné, Gertrudis értékelését, aki „nem akármilyen asszony és feleség" lehetett, hisz házasságukból született Árpád-házi Szent Erzsébet és bátyja, IV. Béla, aki második honalapítóként vonult be a magyar történelembe. A szobrot a polgármester és két egykori nagykaposi polgár, Lobó János és Mikolay Imre leplezte le.

Az avatást követően a városháza nagytermében két előadásra került sor. Meghívott előadóként B.Szabó János hadtörténész Budapestről II.András - a félreértett király címmel tartott előadást. Ezt követte a helyi gimnázium tanárának, Gilányi Istvánnak előadása *Nagykapos 800 éves* címmel, aki virtuális sétára hívta a hallgatóságot. A rendezvényen részt vevők száma jóval meghaladta az eddig megszokott létszámot. Az ünnepségen fellépett az Erdélyi János Vegyeskar és a Cantabile Kamarakórus. Részvételükkel megtisztelték Nagykapost a meghívott vendégek: Cimbalmosné Molnár Éva kassai főkonzul, Skultéty Csaba publicista, Nagykapos díszpolgára, Herczeghné Petneházy Melinda a Herczegh Károly Alapítvány elnöke. Mindaz, hogy a város első írásos említéséről ily módon emlékeztek meg Nagykaposon, köszönhető a civil szervezetek együttműködésének, összefogásának, elsősorban az indítványozó Apáti Polgári Klubnak és a városvezetésnek, élén Petrikán Péter polgármesterrel, akik a kezdeményezést felkarolták és mindvégig támogatták.



Petrikán Péter polgármester beszédet mond a szoboravatáson

Nagykapos nem csupán egy szoborral lett gazdagabb, általa az itt élő magyarság önazonosságtudata és önértékelése lett erősebb.

Demjénné Kovács Erna


ANDREAS II
REX


ANDREAS II
REX


ANDREAS
II.
REX


ANDREAS
II.
REX


„Az ember szíve mélyén örökké odavaló, ahol született."
(Tamási Áron)
HERCZEGH GÉZA
1928 - 2010
Na pamiatku rodáka nášho mesta,
člena Medzinárodného súdu v Haagu,
Gézu Herczegha postavilo spoločenstvo
Maďarského domu vo Veľkých Kapušanoch

